

دورنمایی از انتخابات آتی ترکیه

ائتلاف احزاب سیاسی با هدف برکناری رییس جمهوری ترکیه از مسند قدرت؛ معرفی نامزدهای انتخاباتی از میان چهره های سرشناس آتاتورکیسم و نامزد شدن رهبر حزب دمکراتیک خلقها از پشت میله های زندان، خبرهایی هستند که دورنمایی از آغاز کارزار تبلیغات غیر رسمی انتخابات زود هنگام در ترکیه را به تصویر می کشند.

آران نیوز- رجب طیب اردوغان رییس جمهوری ترکیه به تازگی (چهارشنبه ۱۸ آوریل/۲۹ فروردین) پس از نشست مشترک با دولت باغچه لی رهبر حزب حرکت ملی ترکیه، از برگزاری انتخابات زود هنگام ریاست جمهوری و مجلس این کشور در تاریخ 24 ژوئن سال جاری میلادی (سوم تیر 1397) خبر داد که براساس اصلاحیه تغییرات قانون اساسی ترکیه قرار بود در روز سوم نوامبر 2019 (12 آبان 1398) برگزار شود.

تحلیل گران این رویکرد سیاسی اردوغان را شیوه ای توأم با تلاشی مضاعف برای پیروزی حتمی خود در انتخابات پیش رو ارزیابی می کنند که کمتر از دو ماه دیگر به برگزاری آن باقی نمانده است.

در این حال احزاب سیاسی ضمن واکنش به این سیاست اردوغان و با توجه به نداشتن فرصت کافی با معرفی نامزدهای خود وارد کارزار انتخاباتی شده اند و برای پیروزی در این رقابت می کوشند.

این اولین انتخابات پس از همه پرسی سال 2016 ترکیه است؛ این همه پرسی سبب تغییر قانون اساسی و در نتیجه تغییر سیستم حکومتی از پارلمانی به ریاست جمهوری در این کشور و نهایتاً افزایش قدرت رییس جمهور منتخب خواهد شد.

شورای عالی انتخابات ترکیه دو روز پیش رجب طیب اردوغان رییس جمهور کنونی و رهبر حزب عدالت و توسعه، تمل کاراملواغلو رهبر حزب سعادت، محرم اینچه نامزد حزب جمهوری خواه خلق، دوغو پرنیچک رهبر حزب وطن، صلاح الدین دمیرتاش رهبر سابق و زندانی حزب دمکراتیک خلق ها و مرال آکشنر رهبر حزب نیک را به عنوان 6 نامزد نهایی انتخابات ریاست جمهوری این کشور معرفی کرد.

حزب عدالت و توسعه یا همان حزب حاکم، رجب طیب اردوغان رییس جمهور فعلی را نامزد ریاست جمهوری معرفی و او طی روزهای اخیر با وعده اقتصادی تبلیغات غیر رسمی خود را آغاز کرده است.

اردوغان به عنوان نامزد انتخابات ریاست جمهوری ترکیه در ششمین کنگره استانی این حزب در جمع مردم شهر استانبول در خصوص کاهش نرخ بهره، تورم و تراز منفی تجاری کشورش؛ همچنین افزایش بهره مندی مردم از درآمد ملی ترکیه پس از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و آغاز سیستم حکومتی ریاستی وعده هایی داد.

چهار حزب مخالف ترکیه به نام های حزب چپ ملی گرای جمهوری خواه خلق (CHP) حزب راست ملی گرای خوب (İYİ)، حزب اسلامگرای سعادت و حزب محافظه کار دمکراتیک با هدف افزایش حضور مخالفان در مجلس کشورشان، همچنین تضعیف قدرت اردوغان برای شرکت در انتخابات پارلمانی ائتلاف کردند؛ این ائتلاف به انتخابات پارلمانی محدود خواهد بود و هر یک از احزاب نامزد مستقلی را برای انتخابات ریاست جمهوری معرفی خواهند کرد.

بولنت تزجان سخنگوی حزب جمهوری خواه خلق با اعلام خبر توافق چهار حزب مؤتلف بر سر مهم ترین موضوعات از جمله برقراری مجدد و کامل آزادی بیان و مطبوعات و استقلال دستگاه قضایی از دولت؛ ائتلاف چهار حزب اپوزیسیون را گامی برای رسیدن به بزرگ ترین اجماع ممکن دانست.

اردوغان در ماه مارس گذشته با تغییر قانون انتخابات ترکیه، امکان تشکیل ائتلاف های انتخاباتی را فراهم آورد و بدین ترتیب احزاب توانستند که به طور مشترک مانع سد 10 درصدی کسب آرا برای ورود به مجلس ترکیه را پشت سر بگذارند؛ این در حالی است که همین امکان به اردوغان اجازه داد تا پس از ائتلاف حزب عدالت و توسعه با حزب راست حرکت ملی (MHP) به احتمال قوی ضامن کسب اکثریت آرا در نخستین دور انتخابات ریاست جمهوری ترکیه باشد.

در این انتخابات، نامزدی که موفق به کسب حداقل ۵۰ درصد به اضافه یک رأی از آرا شود، به عنوان رییس جمهوری ترکیه انتخاب خواهد شد و در غیر این صورت دو نامزدی که بیشترین رأی را آورده اند، به دور دوم انتخابات راه خواهند یافت.

حزب جمهوری خلق ترکیه نیز چند روز پیش (جمعه چهارم مه / ۱۴ اردیبهشت) محرم اینچه از نمایندگان سرشناس فراکسیون آتاتورکیست ها را به عنوان نامزد خود برای انتخابات ریاست جمهوری این کشور معرفی کرد.

محرم اینچه از حزب جمهوری خلق در پارلمان توانست آرای همه اعضای این حزب را به خود جلب کند و در اولین سخنرانی خود پس از اعلام رسمی نامزدی اش از سوی این حزب تأکید کرد که در صورت انتخاب، رییس جمهوری بی طرف برای همه خواهد شد.

چندی پیش نیز اینچه در واکنش به اظهارات بلال اردوغان پسر رییس جمهور فعلی ترکیه که معرفی وی را اتفاقی تراژدی-کمدی و حزبی را طی 15 سال گذشته در برابر حزب عدالت و توسعه همواره شکست خورده خوانده بود، گفت: سر جای بنشین! ترکیه دارای یک سیستم موروثی و سلسله مراتبی نیست. اگر می خواهی صحبت کنی میکروفون را به پدرت بده تا او بگوید. می گویند کودکان را وارد سیاست نکنید.

از سوی دیگر یاشار اوکویان وزیر سابق کار و تأمین اجتماعی ترکیه نیز در گفت و گو با یکی از شبکه های تلویزیونی به رجب طیب اردوغان رهبر حزب حاکم عدالت و توسعه در مورد رقابت با محرم اینچه نامزد حزب جمهوری خلق در انتخابات ریاست جمهوری 24 ژوئن هشدار داد و گفت که اگر به توصیه ها توجه نکند با خاک یکسان و زیر صندوق های رأی دفن خواهد شد.

براساس اعلام کمیسیون برگزاری انتخابات ترکیه ۱۰ حزب شرکت کننده در انتخابات پارلمان و ریاست جمهوری این کشور عبارتند از حزب عدالت و توسعه (AKP) حزب حاکم، حزب جمهوری خلق (CHP) مهم ترین حزب اپوزیسیون، حزب حرکت ملی (MHP)، حزب نیک، جدانشده از حزب حرکت ملی (Y)، حزب دمکراتیک خلقها (HDP)، حزب سعادت (SAADET)، حزب وطن (VATAN)، حزب اتحاد بزرگ (BBP) حزب دمکرات (DP) و حزب ترکیه مستقل (BTP).

صلاح الدین دمیرتاش نیز یکی از دو رهبر اصلی حزب دمکراتیک خلقها، نامزد انتخابات ریاست جمهوری از سوی این حزب است. وی پاییز سال ۲۰۱۶ به اتهام توهین به رییس جمهور محاکمه شد، ولی بیش از 20 پرونده دیگر با کیفرخواست های بسیار سنگینی مانند حمایت از تروریسم برای وی صادر شده است.

تابستان ۲۰۱۴ رجب طیب اردوغان پس از ۱۱ سال نخست وزیری، رییس جمهور ترکیه و از سوی دیگر ژوئن ۲۰۱۵ حزب دمکراتیک خلقها در انتخابات پارلمانی موفق به کسب ۱۳ درصد آرا و در نتیجه ناکامی اردوغان و حزبی برای کسب اکثریت مطلق آرا شد.

از همان زمان حزب دمکراتیک خلقها تحت فشار قرار گرفت و هم اکنون حدود ۱۰ هزار تن از اعضا، ۱۰۰ شهردار و ۹ نماینده مجلس از این حزب در زندان به سر می برند و صلاح الدین دمیرتاش و فیگن یوکسک داغ دو رهبر این حزب نیز از پاییز ۲۰۱۶ به اتهام های گوناگون در حبس هستند.

این سیاستمدار کردتبار از پشت میله های زندان اعلام کرد که اگر انتخابات ریاست جمهوری به دور دوم کشیده شود از محرم اینچه نامزد حزب مردم جمهوری خواه، مرال آکشنر نامزد حزب خوب و تمل کرم الله اوغلو نامزد حزب سعادت درخواست حمایت خواهد کرد.

دمیرتاش که به قول برخی تنها شخصیتی است که می تواند قدرت تزلزل ناپذیر رجب طیب اردوغان رییس جمهور ترکیه را به چالش بکشد و پیش تر نیز این کار را کرده است، اکنون با تاکید بر حل بحران ها و سایر مسایل از طریق روند سیاسی دمکراتیک در تمامی سطوح و پافشاری بر سکوت سلاح در تمامی دوره ها؛ مصمم به رقابت با اردوغان و پیروزی در این صحنه سرنوشت ساز سیاسی وارد کارزار انتخاباتی شده است.

علاوه بر احزاب حاضر در مجلس ترکیه که امکان معرفی نامزد مستقل حزبی در انتخابات ریاست جمهوری را دارند، چهار نفر از سیاستمداران ترکیه به نام های مرال آکشنر رهبر حزب نیک، دوغو پرینچک رهبر حزب وطن، تمل کاراملا اوغلو رهبر حزب سعادت و وجدت اوز رهبر حزب عدالت ترکیه ثبت نام کرده اند.

بر اساس قانون انتخابات ترکیه، این افراد باید برای نامزدی انتخابات ریاست جمهوری 100 هزار امضای مورد تایید شورای عالی انتخابات در فرجه تاریخی تعیین شده 4 تا 9 ماه می(14 تا 19 اردیبهشت ماه) جمع آوری کنند.

بدین ترتیب فعالیت انتخاباتی نامزدها و احزاب سیاسی در ترکیه از مدت ها پیش به شکل غیررسمی آغاز و آهسته آهسته با نزدیک شدن به موعد برگزاری انتخابات به اوج هیجان سیاسی خود در حال حرکت است، اما گمانه زنی ها از رقابت سخت اردوغان با رقبای سرسختی به نام های محرم اینجه و صلاح الدین دمیرتاش و مرال آکشنر خبر می دهند.

برخی از ناظران سیاسی با توجه به این که پیش تر اردوغان رییس جمهوری، بینالی یدلریم نخست وزیر، بکیر بوزداغ معاون نخست وزیر و سخنگوی دولت ترکیه، بارها برگزاری انتخابات زود هنگام در این کشور را رد کرده بودند و ناگهان به بهانه ارایه طرحی از سوی مقامات کشوری؛ از برگزاری 17 ماه زودتر از موعد مقرر انتخابات مجلس و ریاست جمهوری در این کشور خبر دادند؛ از این روش به عنوان تمهیدات سوء استفاده گرانه وی در مسند قدرت به منظور تقویت شانس پیروزی خود در انتخابات یاد و دورنمایی از رقابت سخت وی در این صحنه سیاسی را پیش بینی می کنند.

گزارش: مینا غفرانی آذر